

Секція: Бухгалтерський, управлінський облік і аудит

Кісельова О. В.

студентка 4-го курсу

ННІ обліку, аналізу та аудиту

Науковий керівник:

Бідюк О. О., доцент каф. б.о.

Національний університет ДПС України

м. Ірпінь

БУХГАЛТЕР ТА ЮРИСТ: НА МЕЖІ ПРОФЕСІЙ

Загальновідомим є той факт, що найцікавіші процеси для досліджень знаходяться не в середині самих наук, а на їх перетині з іншими науками. Бухгалтерський облік та юриспруденція не виключенням. Професія бухгалтера має великий спадок і бере свій початок приблизно за 2 тисячоліття до початку нашої ери. Проте сьогодні ми можемо згадувати минуле лише як історію, оскільки зі стрімким плином часу вона набуває значних змін, а її представники постійно удосконалюються [1].

Правова культура людей, об'єднаних у соціальні спільності, - явище багато в чому об'єктивне, що складається під впливом поєднання численних факторів: соціально-економічних, політичних, етнічних, психологічних, культурно-історичних. Але це зовсім не означає, що на процес формування свідомості людей у юридичній галузі не можна впливати цілеспрямовано. Юристи долучають людей до знань про державу і право, законності, права і свободи особистості, вироблення у громадян стійкої орієнтації на законослухняну поведінку [2].

Юриспруденція також вже немолода наука, яка виникла, як самостійна в Стародавньому Римі наприкінці IV — початку III ст. до н. е.

Природно постає питання: якою є взаємодія цих наук сьогодні, в ХХІ столітті? Метою написання даної роботи є виявлення даної взаємодії та, за можливості, її кількісний вимір.

Вивченням ролі бухгалтерського обліку займалися такі науковці, як: Бутинець Ф.Ф., Валуєв Б.І., Жолнер І. В., Кузіна Р. В., Куцик П. О. Соколов Я.В., Сопко В.В., Ткаченко Н. М., Чижевська Л. В.

Значення юриспруденції досліджували: Богачова Л. Л., Бризгалов І. В., Скакун О. Ф., Ткаченко В. Д., Цвік М. В.

Проте при вивченні поставленої проблеми, не приділено достатньо уваги адаптації бухгалтера до умов зовнішнього середовища, як необхідності неординарності та всебічного розвитку сучасних працівників сфери бухгалтерського обліку.

Ведення бізнесу в ринкових умовах висуває підвищені вимоги до якості інформації, яка повинна бути пристосована до запитів користувачів. Завдання бухгалтера або бухгалтерської служби полягає у формуванні якісної, достовірної і повної інформації про ведення господарської діяльності та її результати. Її правильне використання дозволить зробити оптимальними управлінські та фінансові рішення [1].

В університеті вивчаються нормативні та супутні дисципліни, в процесі освоєння яких студент повинен оволодіти максимальною кількістю знань та навичок з подальшим їх застосуванням в професійній діяльності. І це дійсно так. Кожен студент-обліковець чудово знає, що засади господарської діяльності прописані в Господарському кодексі України[4], визначення понять з обліку інвестицій, готівкових та безготівкових розрахунків, поняття загальної та спеціальної позовної давності зазначені в Цивільному кодексі України [9]. Інформацію, яка стосується нарахування та стягнення податків та зборів всіх видів потрібно шукати в Податковому кодексі України [10]. На цьому власне і все. Решта моментів впливає безпосередньо на виробництві чи в організації і вже

бухгалтер повинен або самотужки давати собі раду або звертатися за консультацією, до юристів зокрема.

А чи пояснюють майбутнім бухгалтерам, аудиторам та державним ревізорам про межі їхньої компетенції та відповідальності? Чи може пересічний студент третьокурсник взагалі розрізнити види відповідальності: матеріальну, дисциплінарну, адміністративну та кримінальну? Зазвичай знайомство студента-обліковця з юриспруденцією закінчується разом з закінченням вивчення курсу «Правознавство» на першому чи другому курсі. Цього, очевидно, замало.

Сказати одразу які саме дисципліни варто додати в навчальний процес за спеціальністю «Облік та аудит» важко. Перше, що спадає на думку, це: «Конституційне право», «Адміністративний процес» та «Цивільний процес», можливо короткий курс «Кримінального права» в частині професійної відповідальності та компетентності бухгалтерів, аудиторів та ревізорів.

В ході опрацювання матеріалу для написання даної роботи найбільше уваги було приділено вивченню складу семи кодексів України на предмет наявності та кількості статей, які стосуються роботи професійного бухгалтера. Перелік кодексів наступний:

- Господарський кодекс України [4];
- Кодекс законів про працю[5];
- Кримінальний кодекс України[6];
- Кодекс України про адміністративні правопорушення[7];
- Сімейний кодекс України [8];
- Цивільний кодекс України [9];
- Податковий кодекс України [10].

Результати, відверто кажучи, вражаючі. Виявилось, що Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», положення (стандарти) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти

фінансової звітності – це лише частина необхідної нормативно-правової бази.

В таблиці 1 подано порівняння кількості статей кожного кодексу загалом та кількості статей, які стосуються роботи бухгалтера.

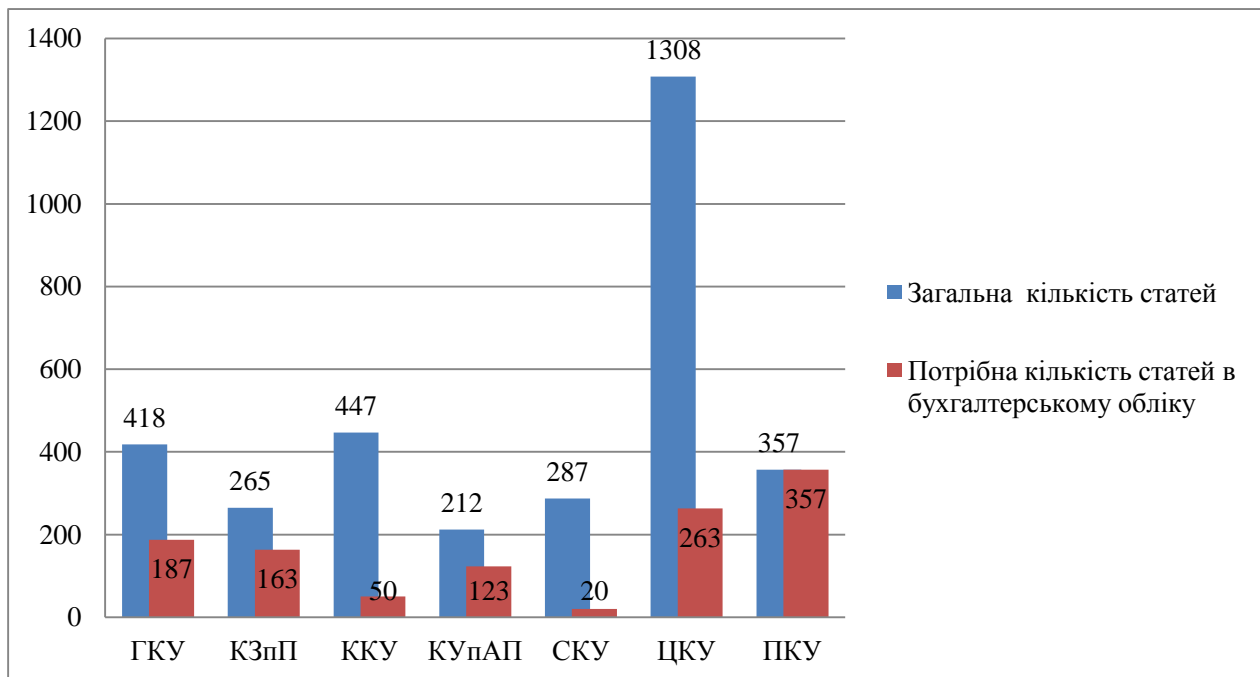
Таблиця 1

Порівняльна характеристика кількості необхідних для бухгалтера статей Кодексів України та загальної кількості статей Кодексів

№ п/п	Назва Кодексу	Загальна кількість статей	Потрібна кількість статей в бухгалтерському обліку
1.	ГКУ	418	187
2.	КЗпП	265	163
3.	ККУ	447	50
4.	КУпАП	212	123
5.	СКУ	287	20
6.	ЦКУ	1308	263
7.	ПКУ	357	357

*Розроблено автором

Візуально інформація сприймається в більшій мірі, тому попарні співвідношення даних таблиці 1 подано на рисунку 1.

*Розроблено автором

Рис. 1 Співвідношення загальної кількості статей семи кодексів України до потрібної кількості в роботі бухгалтера

Підсумовуючи раніше наведений матеріал зазначаємо, що сама по собі наука про бухгалтерський облік є інертною. Її в обов'язковому порядку потрібно вивчати в комплексі з юриспруденцією. У процесі ознайомлення з уже існуючими документами нормативно-правового регулювання слід за акцентувати увагу на вивченні відповідних кодексів.

Література:

- 1) Гуцалюк О. М. Сучасний бухгалтер: його роль та місце в світі [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://intkonf.org/gutsalyuk-om-suchasniy-buhgalter-yogo-rol-ta-mistse-v-sviti/>
- 2) Роль юриста в суспільстві [Електронний ресурс], Режим доступу: http://ua-referat.com/Роль_юриста_в_суспільстві
- 3) Бризгалов І. В. Юридична деонтологія: Короткий курс лекцій. — К.: МАУП, 2003. — 3-тє вид., стереотип. — 48 с.
- 4) Господарський кодекс України [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15;>
- 5) Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08;>
- 6) Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2001-05;>
- 7) Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/80731-10;>
- 8) Сімейний кодекс України [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2947-14;>
- 9) Цивільний кодекс України [Електронний ресурс], Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15;>
- 10) Податковий кодекс України [Електронний ресурс], Режим доступу: [http://sfs.gov.ua/nk/.](http://sfs.gov.ua/nk/)